

Будна Н.О.
Шост Н.Б.

УРОКИ МАТЕМАТИКИ

1 клас

Посібник для вчителя

Видання 2-е, доповнене, перероблене

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 51:371.32
ББК 21.1
Б 90

Рецензенти:

кандидат педагогічних наук, доцент

Козак М. В.

вчитель початкових класів вищої категорії, старший вчитель

Походжай Н. Я.

Будна Н. О., Шост Н.Б.

Б 90

Уроки математики : 1 клас : Посібник для вчителя \
Н. О. Будна, Н.Б. Шост. — Вид. 2-е, доповн., переробл. —
Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2012. — 288 с.

ISBN 978-966-10-2861-5

У посібнику подано розгорнуті плани-конспекти уроків математики до підручника “Математика. 1 клас” (авт. Будна Н.О., Беденко М.В.), матеріал яких відповідає новій навчальній програмі з математики (4 години на тиждень).

Запропоновано завдання для індивідуальної, фронтальної та групової роботи, усного рахунку, зразки бесід під час вивчення нового матеріалу, практичні та ігрові види робіт, різноманітні прийоми роботи над задачами, завданнями логічного характеру тощо.

Для вчителів початкових класів, студентів педагогічних навчальних закладів.

УДК 51:371.32
ББК 21.1

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

Орієнтовний календарний план

№п/п	Тема уроку	Дата	Сторінка
1	Ознайомлення учнів з підручником. Предмет. Фігура. Лічба предметів. Числа від 1 до 5.		7
2	Більше, менше, стільки ж. Числа 1, 2, 3. Трикутник.		9
3	Взаємне розміщення предметів у просторі (попереду, позаду, над, під, на). Число 4. Чотирикутник.		11
4	Взаємне розміщення предметів (зверху, знизу). Напрямок (вгору, вниз). Число 5. П'ятикутник.		13
5	Взаємне розміщення предметів (зліва, справа, посередині). Число 6. Утворення числа 6. Шестикутник.		15
6	Закріплення вивченого матеріалу. Попереднє і наступне число.		19
7	Число 7. Утворення числа 7.		23
8	Поняття один, кожний, всі, решта, усі крім. Лічба предметів.		25
9	Порівняння чисел. Відношення між числами більше, менше, дорівнює. Знаки «>», «<», «=». Читання рівностей і нерівностей.		27
10	Закріплення вивченого матеріалу.		29
11	Порівну, непорівну.		31
12	Число 8. Утворення числа 8.		33
13	Дія додавання. Знак «+» (дати).		35
14	Раніше. Пізніше. Перший. Останній.		37
15	Число 9. Утворення числа 9.		39
16	Точка. Пряма. Крива. Відрізок.		41
17	Промінь. Перетин прямих. Ламана.		43
18	Широкий, вузький, високий, низький.		45
19	Число 10. Число і цифра.		47
20	Дія віднімання. Знак «-» (відняти).		51
21	Товстий. Тонкий.		53
22	Відношення далі, ближче; глибоко, мілко.		55
23	Числовий ряд. Важче, легше.		57
24	Швидко. Повільно. Додавання і віднімання числа 1.		59
25	Колір. Форма. Розмір. Круг.		61
26	Додавання і віднімання числа 2		63
27	Порядок чисел при додаванні. Написання цифри 1		65
28	Порядкова і кількісна лічба. Написання цифри 2		67
29	Завдання за малюнками.		69

№п/п	Тема уроку	Дата	Сторінка
30	Написання цифри 3. Трикутник.		71
31	Склад числа 3.		73
32	Написання цифри 4.		75
33	Склад числа 4. Кут.		77
34	Написання цифри 5.		79
35	Склад числа 5.		81
36	Склад чисел у межах 5.		83
37	Додавання і віднімання в межах 5.		85
38	Написання цифри 6.		87
39	Склад числа 6.		89
40	Зв'язок додавання та віднімання.		91
41	Додавання та віднімання в межах 6.		93
42	Написання цифри 7. Тиждень.		95
43	Склад числа 7.		97
44	Порівняння відрізків за довжиною.		99
45	Додавання та віднімання в межах 7.		101
46	Написання цифри 8.		103
47	Склад числа 8.		105
48	Сантиметр.		107
49	Додавання та віднімання в межах 8.		109
50	Написання цифри 9.		111
51	Склад числа 9.		113
52	Завдання за малюнками.		115
53	Додавання та віднімання в межах 9.		117
54	Написання числа 10. Склад числа 10.		119
55	Додавання та віднімання в межах 10.		121
56	Доданки і сума. Многокутники.		123
57	Число і цифра 0. Порівняння нуля з натуральними числами.		125
58	Додавання та віднімання числа 0.		127
59	Задача. Структура задачі. Відмінність задачі від розповіді, запитання, загадки. Задачі на знаходження суми й остачі.		129
60	Складання і розв'язування задач за малюнками.		133
61	Умова та запитання задачі. Ознайомлення із текстовими задачами на знаходження суми.		137
62	Складання і розв'язування задач.		141

УРОК 72

Дата .....

Тема. Додавання і віднімання числа 4.

Клас .....

Мета. Розкрити принципи укладання таблиць додавання і віднімання числа 4. Формувати вміння додавати число частинами, порівнювати значення виразів з даними числами. Розвивати творче мислення.

Додатковий матеріал .....

до уроку .....

Обладнання. Опорні сигнали додавання числа 4, предметні картки, каса цифр, таблиці додавання і віднімання чисел 3, 4, зображення Пізнайка, таблиця №44.

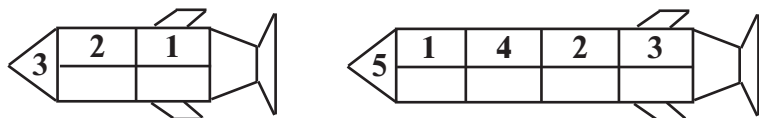
Хід уроку

I. Організаційний момент.

II. Повторення вивченого матеріалу.

1. Усний рахунок.

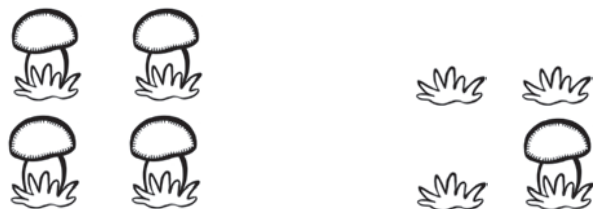
- Табличне додавання і віднімання числа 3.
- Склад чисел.

2. Складання і розв'язування задач за малюнками (усно).

$$5 \square \square = \square$$

$$4 \square \square = \square$$

III. Вивчення нового матеріалу.

1. Повторення складу числа 4.

$$\begin{aligned} 4 &= 1 + 1 + \square + \square & 4 &= 1 + \square \\ 4 &= 2 + \square & 4 &= \square + 1 \end{aligned}$$

2. Проблемна ситуація.

— На першій полиці лежить 3 книжки. Пізнайкові треба з другої полицки перекласти на першу 4 книжки. Яку пораду ви дасте Пізнайкові?

- Перенести по одній книжці.
— Як це записати за допомогою цифр? (Викласти.)

$$3 + 1 + 1 + 1 + 1 = 7$$

- Перенести спочатку 1 книжку, а потім ще 3 книжки. Записати це за допомогою цифр. (Викласти.)

$$3 + 1 + 3 = 7$$

в) — Перенести спочатку 3 книжки, а потім ще 1 книжку.

$$3 + 3 + 1 = 7$$

г) — Перенести 2 книжки, а потім ще 2 книжки.

$$3 + 2 + 2 = 7$$

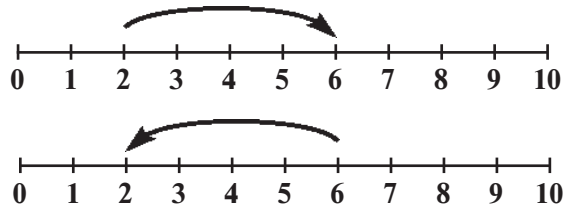
3. Складання таблиці опорних сигналів.

4	1	3	2
	3	1	2

+ 4	+1+1+1+1
	+1+3
	+3+1
	+2+2

- 4	-1-1-1-1
	-1-3
	-3-1
	-2-2

4. Відображення додавання і віднімання числа 4 на числовому відрізку.

5. Робота з таблицями додавання і віднімання числа 4.

— Розгляньте малюнки. Поясніть, як складено таблицю на додавання (віднімання).

IV. Робота з підручником (с. 75).

Завдання 1. Пояснити, як знайшли значення виразів (вчитель називає).

а) — Прочитайте всю таблицю додавання числа 4 від більшого числа до меншого (*шість плюс чотири — десять, п'ять плюс чотири — дев'ять...*)

— Прочитайте таблицю віднімання числа 4 від більшого числа до меншого (*десять мінус чотири — шість, ...*).

— Прочитайте таблиці додавання та віднімання числа 4. (*Один плюс чотири — п'ять; п'ять мінус чотири — один, ...*).

— Прочитайте за порядком тільки результати додавання числа 4. (*5, 6, 7... .*)

— Прочитайте частину таблиці додавання числа 4, починаючи з числа 5. (*П'ять плюс чотири — дев'ять, ...*)

— Прочитайте результати таблиці віднімання числа 4.

б) Робота в парах.

— Перевірте один в одного знання таблиці додавання і віднімання числа 4.

Завдання 2. Числовий ланцюжок. Усно.

Завдання 3. Розв'язування задачі на знаходження різниці.

— Прочитайте задачу.

— Прочитайте умову задачі.

— Прочитайте запитання задачі.

— Їжачок задачу розв'язав так: $6 + 4 = 10$.

— Білочка записала розв'язання цієї задачі так: $6 - 4 = 2$.

— Хто з них розв'язав задачу правильно? Чому?

— Яка відповідь до задачі?

Завдання 4.

Гра «Добери ключ до замка».

Завдання 5. Читання, аналіз, розв'язування задачі.

УРОК 135

Дата .....

Тема. Повторення вивченого. Самостійна робота.

Клас .....

Мета. Повторити й узагальнити вивчений матеріал.

Зміст уроку

Додатковий матеріал .....

I. Організація класу.

до уроку .....

II. Самостійна робота.

Варіант 1

Обчислити.

$75 + 1$	$35 - 1$	$65 - 5$
$21 + 70$	$56 - 30$	$65 - 60$
$45 + 30$	$78 - 6$	$65 + 1$
$21 + 45$	$95 - 43$	$65 - 1$

2. Вставити пропущені числа.

$$\begin{array}{l} \dots + 30 = 80 \\ 20 + \dots = 90 \end{array} \qquad \begin{array}{l} \dots - 40 = 40 \\ 90 - \dots = 30 \end{array}$$

3. У гаражі було 37 вантажних машин і 12 автобусів. На скільки більше вантажних машин, ніж автобусів, було у гаражі?

Варіант 2

1. Обчислити.

$96 + 1$	$46 - 1$	$84 - 4$
$32 + 40$	$85 - 40$	$84 - 80$
$54 + 20$	$87 - 5$	$84 + 1$
$48 + 31$	$76 - 43$	$84 - 1$

2. Вставити пропущені числа.

$$\begin{array}{l} \dots + 40 = 50 \\ 20 + \dots = 60 \end{array} \qquad \begin{array}{l} \dots - 30 = 40 \\ 80 - \dots = 50 \end{array}$$

3. В одному вагоні їхало 36 пасажирів, а в другому — 42. На скільки менше пасажирів їхало у першому вагоні, ніж у другому?

III. Підсумок уроку.

УРОК 136

Дата .....

Тема. Підсумковий урок.

Клас .....

Мета. Узагальнити та підсумувати вивчене.

Обладнання. Таблиця усних обчислень; схеми задач; сигнальні картки.

Додатковий матеріал .....

до уроку .....

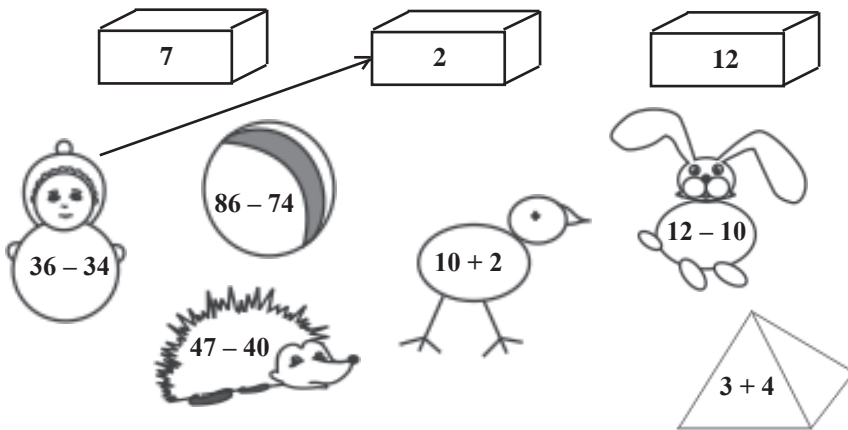
Зміст уроку

I. Організація класу.

II. Повторення вивченого матеріалу.

1. Усні обчислення.

а) Гра «Склади іграшки»

б) Гра «Кращий обчислювач».

На таблиці — ряди чисел.

1	20	32
2	30	14
4	40	41

Назвати суму чисел у кожному стовпчику і кожному рядку.

2. Геометричний матеріал.

3. Творчі завдання над задачею.

4. Робота з графіками.

III. Підсумок уроку.

Навчальне видання

Будна Наталя Олександрівна
Шост Наталія Богданівна

УРОКИ МАТЕМАТИКИ

1 клас

Посібник для вчителя

Видання 2-е, доповнене, перероблене

Головний редактор *Б.Є. Будний*
Редактор *Л.Ф. Левчук*
Обкладинка *В.А. Басалиги*
Комп'ютерна верстка *Н.В. Магальяс*

Підписано до друку 18.07.2012. Формат 60×84/8. Папір друкарський.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 33,48. Умовн. фарбо-відб. 33,48.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №370 від 21.03.2001 р.

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м.Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48; 52-19-66
publishing@budny.te.ua, office@bohdan-books.com
www.bohdan-books.com